

GALEB

3

LETNIK XXXV.
1988 - 1989

35

LETNIK XXXV. 1988 - 89
NOVEMBER 1988
ŠTEVILKA 3

VSEBINA

Jelka Bakula: Zapojmo in zaplešimo	49
Neža Maurer: Hrepenerenje	49
Vojan T. Arhar: Ambrožek o sebi	50
Vlado Firm: Živžav na barju (1)	51
Maruška Sedlak: Morski vetrč	57
Kajetan Kovič: Kdaj in kje mačke spijo	58
Jožko Lukeš: Stara ženica in golobčki	59
Jože Petelin: Ajatutaja	60
Zapojmo veselo: Janez Bitenc: Ogenjček	61
Kotiček za najmlajše:	
Vera Polšak: Rojstni dan	62
Labirint	63
Čepica, Metulji, Čevelj	64
Vojan T. Arhar: Tri basni	66
Vera Poljšak: Zajčki	67
Tončka Stanonik: Kaj se zgodi, če šolski zvonec ponoči praznuje	68
Zanimivosti: Vojan T. Arhar:	
Majhni, toda pomembni	70
Jože Petelin: Pika(.):	70
Šport: Ivan Furlanič: Hoja,	
priporočljiva vsakdanja telesna vaja	71
Danilo Gorinšek: Kaj pa je?	72
Novosti na knjižni polici:	
Marij Čuk: Dve knjigi domačih avtorjev	73
Šolarji pišejo	74
Jože Sevljak: Tega nikoli ne dovolite	76
Urednikova beležnica	78
Za bistre glave:	
Branko Lakovič: Uganke in zanke	79

Nagradna uganka:

Vera Poljšak:	
Zastave	3. stran platnic

Ilustracije za tretjo številko Galeba so naredili: Vesna Benedetič (str. 51, 52, 53, 55); Barbara Boneta (str. 68, 69); Marjanca Jemec Božič (str. 58, 66, 67); Marjeta Cvetko (str. 72, 76); Liana Drašček (str. 59); Paola Bertolini Grudina (str. 49); Leon Koporc (str. 49); Božo Kos (str. 65); Borut Pečar (str. 50, 57); Jelka Reichman (str. 61); Magda Tavčar (str. 62, 63, 64, 67, 3. st. pl.).

PRILOGA

Jamarski klub »Kraški krti« v Gorici, Gorica in šport - besedilo in slike: Boris Rebec.

NASLOVNA STRAN

Vesna Brajnik, 5. r. (1987-88) OŠ »F. Erjavčev« - STANDREŽ.

Jelka Bakula

Ilustr. Paola Bertolini Grudina

ZAPOJMO IN ZAPLEŠIMO

V šoli pridno delamo
in včasih se igramo.
Preudarjam, ustvarjam,
kaj novega spoznamo.

Na šolo vedno mislimo,
celo tedaj, ko spimo.
In prva misel šoli gre,
ko zjutraj se zbudimo.

V šolo radi hodimo,
prijatelje imamo.
In rastemo, se lepšamo,
pa marsikaj že znamo.

Neža Maurer

Zato nam ni prav nič hudo,
kot bi se komu zdelo.
Doma je včasih res pusto,
a v šoli je veselo.

Ilustr. Leon Koporc

HREPENENJE

Hrepenerenje spodnika tla.
A človek ni ptica —
če hoče zleteti, pade.
Ne hrepneti!
Počakati trenutek —
in ga vzeti.

Ne pobegneš
zeleni travni
in belim marjeticam!

In če pobegneš,
ne ubežiš svojemu hrepenerenju
po njih.

ŽIVŽAV NA BARJU (1)

Na velikem zelenem listu, ki se je pozibaval sredi velike mlake, je ždela zelena žaba. Vsi prebivalci mlake in barja so jo poznali, saj se je nenehno oglašala. Bila je hudo prepirljiva in neubogljiva. Ker je bila prepričana, da je nikdo ne mara, tudi sama ni marala nikogar. Le njen bližnji sorodnik, žabec Kvak, jo je vzel v varstvo. Nenehno je svaril in opominjal. Njej pa je bilo le malo mar.

Ko je tega dne, naveličan lova za drsalci in kačjimi pastirji, zlezel iz mlake na suho, je opazil na listu čepečo žabo, žabo Zelenko. Kako brezskrbno je sedela na listu sredi mlake in gledala napokoli. Žabec Kvak se je kar zgrozil. Bil je to pameten in preudaren žabec. Zato je tudi dočakal tako starost. Kar stresel se je. Zelenka čepi tam in strmi tjavan. Še nedolgo tega se je komaj rešila z dolgim skokom v vodo pred lačno raco. Kar je zaprhutalo v zraku. Senca je legla na mlako. Žabec Kvak je poskočil in brž splaval med trstičje. Skoro otrpnil je od strahu. Kaj bo le zdaj? Štorklja se je spravila v mlako in pričela z dolgim kljunom kaliti

vodo. Stari Kvak se je tresel med trstičjem in buljil v štorkljo. Groza! Videl je, kako je štorklja med skokom v vodo ujela Zelenko in kar stisnilo ga je v grlu. Zelenka pa je že počasi drsela po štorkljinem kljunu in zdrknila v njen nezasitni želodec. Lahkomiseln žabi ni bilo več pomoči.

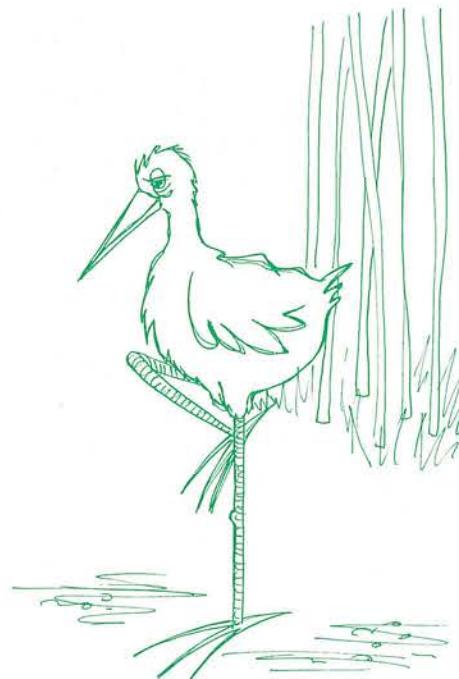
Kvak, ki je imel res obilo žabjih izkušenj, se kar ni mogel pomiriti. Bila je njegova soseda in pogrešal jo bo. Ob prvem mraku

žabe Zelenke ne bo več domov. Joj, joj, taká nesreča! Štorklja Belka je še vedno brodila po mlaki in iskala žabe. Sicer je bila z današnjo béró kar zadovoljna. Ni bil vsak dan tak. Najraje bi bila ujela starega Kvaka, ki pa se ji je vedno spretno izmuznil.

Štorklja Belka je stopila iz mlake in se odpravila na ogled še k bližnjemu potoku. V njem so plavale male ribice. Veselo so švigale sem ter tja. Še nekaj časa je koračila po travi, zaklopataла s kljunom, razpela mehke peruti in odletela proti širokemu ribniku. Na vodni gladini so poskakovali sončni žarki in nagajali vodnim drsalcem. Zgornji del ribnika je bil porasel z gostim ločjem. V ribnik pa se je stekel širok potok, ki je imel več rokavov. V bližini pa je sameval opuščen senik. Stal je na močvirnatem travniku.

Že v zraku je videla Belka, da ne bo samevala v ribniku. Štorkljine vrstnice so že prav marljive brskale v ribniku in potočnih rokavih ter oprezale za žabami in drugimi dobrotami. Štorklje so bile spretni lovci. Žabe so kar izginile v njihovih kljunih. Preplasene žabe, tiste, ki so bile urnejše, so se še lahko pravočasno poskrile v najgostejše ločje, ali pa pod korenine vtipkih jelš, ki so se nagibale k vodni gladini. Tam pa jih štorklje, čeprav so imele dolge kljune, niso mogle izbezati.

Sicer pa je bil ta žabji rod v ribniku kar prebrisani. Pred dnevi

so imele vse žabe »zelenega rodu« v tem ribniku posvet in sklenile, da bo vedno katera na preži. Tako bo lahko pravočasno opazila štorkljo in zaregljala v svarilo. To je bila prav imenitna zamisel. In res so se štorklje čez nekaj dni pritožile ribniškemu gospodarju, sitnemu štrku Klopotcu, kot so ga imenovale, ker je nenehno klopotal in se jezil na vse, da ulovi sam in štorklje vsak dan, ko se podajo na jutranji lov, vse manj žab. Čudna reč, kaj tega se poprej ni dogajalo. Vedno je bilo žab dovolj. Niso pa vedeče, zakaj je temu tako. Štorklje so bile te dni presneto zadirčne in prepirljive. Odpravile so se k štrku Klopotcu in mu zagrozile, da zapuste to barje in odlete raje

na jug, kjer je še veliko voda in žab. Tam bodo našle tudi stare in dobre sorodnike in vrstnike. Z njimi bodo poklepetale in izmenjale novice, ki jih nikoli ni zmanjkalo. Da, tako bodo storile, če štrk prav nič ne ukrene. Kakšen gospodar ribnika je le to!

Štrk Klopotec se je najraje potikal na otočku sredi visoke trave. Postajal je na eni nogi in se živahno pogovarjal z žlahnikom žerjavom Dolgonožcem. Na svoji poti v stare kraje se je vsako leto ustavil za nekaj dni še pri dobrem znancu štrku Klopotcu. Vedno sta si imela toliko povedati. Kar premalo časa jima je ostajalo. Videvala sta se le bolj po redko. Kdaj pa kdaj sta si po div-

jih goseh pošiljala novice, če je tako naneslo in so seveda bile gosi pri volji. Malce sta se medtem še tudi postarala in tako sta imela obilo izkušenj na svojih preletih na jug in nazaj. Štrk Klopotec se je vedno vračal kaj rad nazaj na svoj otoček sredi barjanskega ribnika.

Že nekoliko sitnemu in ostarem Štrku Klopotcu je na otočku gospodarila črnorjava raca Mlakarica, kot so ji pravili. Posebej je bila ponosna na svoj kljun in lepe, a nerodne nožice. Sicer pa je bila prijazna ta raca Mlakarica. Z vsem je bila vedno zadovoljna in le redko godrnjala. Štrk Klopotec je bil namreč v doveč in ni bil kdor si bodi. Hudo je pogre-

šal družico, nenehno mu kaj ni bilo prav. Sicer se ga pa štorklje niso bale, le kdaj pa kdaj jim je zrasel s svojim nenehnim klepetanjem prek glave.

Tistega sončnega dne je bilo na otoku sploh zelo živahno. V vodi so regljale žabe in izvivate štorklje, skakale zdaj sem zdaj tja, se skrivale in prikazovale, kot bi se nikogar na svetu ne bale. Štorklje so brodile po vodi in kdaj pa kdaj zaprhutale s svojimi širokimi perutnicami. Raca Mlakarica je imela nadvse veliko dela. Vsaj mislila je tako. Postaviti se je hotela in neutrudno je stikala in brskala po ločju. Prinšala je štrku razne vodne poslastice. Dobrote je polagala na bregu na širok list, ki je ležal v travi. Morala se je potruditi, saj je imel štrk tako imenitnega gosta. Seveda, pohvala za ves njen trud bi ji ne bila odveč. Štrk Klopotec je besedo "pohvalo" le bolj poredko uporabljal. Sicer pa sta bila štrk in njegov žlahtnik žerjav Dolgonožec prava požeruha. Sproti sta pojedla vse, kar jima je nanosila skrbna raca Mlakarica. Malce je že bila nejevoljna.

»Kva-kva-kva, kar naprej ti obiski,« se je oglašala. »Štorklje pa se sprehajajo po vodi in love. Sama ne utegnem niti zaloga spraviti vase. Kar naprej ti obiski. Zdaj kakšna divja gos, pa čaplja in štorklje iz sosečine.« Zlezla je v vodo, zaplavala in se naprej jezila. »Kva, kva, kva, ti, reva, pa delaj, vdovec štrk Klopotec se le redi in sprejema obiske. Nak, tako ne bo šlo več!«

Raco Mlakarico so spreletavale vse mogoče misli. Najlaže je razmišljala v mlaki, ko je veslala s svojimi nožicami. Kaj, ko bi se kar poslovila z otočka, pustila štrka samega in odšla. Stari gizdal in naj potem sam skrbi zase, kot ve in zna. Da, da, tako bo storila. Seveda, lažje je bilo reči kot storiti. Ko pa je bila tako že navajena štrka in njegovih muh. Pogrešala bi ga in kar dolgčas bi ji bilo. Tako hitro si v novem kraju nove druščine tudi ne bi našla.

Ko je raca Mlakarica zaplavala med ločje, je slišala: »Ej, ej, že zopet jezikaš, ti godrnjavka.« Bila je vodna kokoška, stara pričilnjenka, ki je pri štrkovi mizi pobirala le drobtinice, a se je le imela za gosposko kokoško. Nenehno je plavala po širokem potoku, vse je videla in vse vedela. Njenemu radovednemu očescu ni ušlo prav nič. Ker pa ji raca Mlakarica ni prav nič odgovorila, saj se še zmenila ni zanjo, je po potoku odplavala v ribnik. Švrk, potopila se je in se zopet prikazala. Bila je pravcat mojster v potapljanju.

Štrk Klopotec in žerjav Dolgonošec pa sta se predajala toplim sončnim žarkom in si čistila perje, ko ju je zmotila vodna kokoška.

»Tik, tik, tik,« se je oglasila in zlezla na suho. »Ali bi mi dolgonožca dovolila pojesti to, kar vama je ostalo? Saj se bosta polenila in odebelila, še na jug ne bosta mogla, tik, tik, tik!«

Žerjav Dolgonožec, se je oglašil, prestopil na drugo nogo in jo ošvrknil s pogledom. Štrk pa je molčal, še zmenil se ni zanjo. Že pa je bilo iz ločja slišati regljanje žabjega zpora, in kakšno: »Kvak, kvak, kvak, rega, rega, rega, oj, kokoša ti zalega, štrku spet se prilizuje za ostanke moleduje, vedna nam kokoška!«

Štrk je prisluhnil in je že odprikljunil in ga pozabil zapreti. Žabji zbor ga je tako razjezikl, da je kar zaprhutal s perutmi. »Žabja zalega, Žabja zalega,« je klopotal in se jezil. Takole ga dražijo, ko ima gosta. Kaj bi le lahko storil? Nič! Pa čeprav bi se razpočil od jeze, storiti ni mogel ničesar. Žabe bi se že pravočasno poskrile. Žerjav Dolgonožec je

samo zmigoval z glavo, poslušal, dejal pa ni nič. Kaj tudi le bi, saj je bil le štrkov gost. Pa se je štrk Klopotec nejevoljno obrnil k žerjavu, zaplahutal in dejal:

»Klok, klok, tole vodno kokoško bom kar napodil. Žabe se mi samo posmehujejo. V tem ribniku sem jaz gospodar, a ta žabja zalega mi vse dneve dela zgago. Pozabljava, da so moji podaniki in jih lahko pojem, kolikor hočem in kadarkoli, klok, klok! Težko je, če mora štrk živeti tako sam.«

»Ja, ja, dragi bratranec, res je težko, če si sam, res je težko. Zato te pa tudi kaj rad obiščem. Kaj se le jeziš na žabe, naj se tudi one vesele, saj jim je življene tako kratko.«

»Klok, klok,« je odgovoril štrk Klopotec, »je že res, a neznanško me zjeze, ker trdijo, da sem le dolgonogi lenuh, štrk, ki nič ne dela, samo lenari in redči njihove vrste. Jim že še pokažem, regljam saprabolskim!«

Žerjav Dolgonožec sicer ni skušal utišati njegove jeze, kaj preveč vneto pa mu ni pritrjeval. Sam je bil vajen drugačnega življenja. Skrbel je zase, ni imel otočka in niti podanikov ne. Zakaj le! Vedno si je našel dovolj družbe, sicer je tudi ni iskal. Ljubil je mir. Lovil je po potrebi in puščal druge v miru živeti.

»Poslušaj, bratranec Klopotec,« je modroval žerjav, »zadnjo zimo te nisem videl prezimovati na spodnjem koncu Nila. Kaj je le bilo s teboj. Pravzaprav te v tistih krajih nisem videl prezimovati ne vem kako dolgo ne. Kje si se le zadrževal. Tam je bilo polno štorkelj, čapelj, pelikanov in drugih, ki imajo radi vroče sonce afriške celine. Ne veš, koliko je bilo še drugih ptic. To je bilo živahno in nikoli nam ni bilo dolgčas.«

»Tja, res je, dragi bratranec. Nekaj zadnjih let me ni bilo na spodnjem koncu Nila. Prezimoval sem na zgornjem koncu Nila. Sodim, da je tam več miru in tudi hrane sem imel na izbiro. Na lepem, modrem Nilu pa sem videl polno zvezdanih izletnikov, a to mi ni prav nič ugajalo.«

Žerjav Dolgonožec ga je poslušal in mu pritrjeval. Kar je poskočil in zaprhljal. »Veš, štrk Klopotec, letos se nameravam

odpraviti na Ohridsko jezero. Slišal, sem, da je tam prelepo. Miru je dovolj in ljudje so dobri. Hrane nikoli ne zmanjka. Tudi sence je na pretek in ločja, voda je topla in plitva za vodne ptice, tu in tam. To so mi povedale štoklje, ki so tam že bile. Sicer so tudi tukaj na barju zadovoljne,« je besedoval žerjav.

V ločju so se vnovič oglasile žabe in njihov rega, rega je veselo odmeval naokoli. Skakljale so v vodo, plavale in lovile drobne mušice.

»Je že res,« je nadaljeval žerjav Dolgonožec. »Le tam ne boš več tako sam svoj gospodar. Na tistem jezeru je še veliko štoklje, žerjavov, štrkov in drugih vodnih ptic. Te pa se ne dajo kar tako.«

Pa je njun pogovor slišala skrita žaba in z veseljem zakvalala: »Le pojrita in to čimprej, bomo me žabe imele vsaj mir pred štrkom, kvak, kvak.«

Štrka Klopanca je takšno kvanje razjezilo, zavil je z očmi in se odpravil v vodo poiskat žabjega predrzneša. Stikal je po ločju, s kljunom brodil po vodi, žabe pa le ni našel. Naveličan je odkorakal na suho in se zamislil. Tako imeniten gost, kot je njegov sorodnik žerjav, kaj si bo le mislil ob vsem tem. V nekaj dneh bo odletel naprej, tja, kjer so letovali še drugi njegovi vrstniki, saj jih ni manjkalo. Razveselil pa se je vsakega žerjavovega obiska.

(DALJE)

Maruška Sedlak

Ilustr. Borut Pečar

MORSKI VETRIČ

Morski vetrič
nagajiv
rad bi se
poveselil
in od sonca
ves prevzet
pihnil je
čez vodni svet.
Brž galebe
dohitel,
jih na krila
svoja vzel.
Ko na morju
je pristal,
hipec z njim
se poigral,
ukradel mir mu
in tišino,
rahlo skodral
mu gladino.

Še do jader
je hitel,
jih zazibal,
jih napel,
pihnil vanje
na vso moč
in odpihnil
zopet proč.
Še je plesal
skoz modrino
in dosegel
spet celino,
jo prečesal
čez in čez.
Preko vseh
obalnih stez
pa poljubljal
vroča lica,
potlej zletel
kakor ptica
preko morja
kdo ve kam,
novim zgodam
ves predan.

Kdaj in kje mačke spijo

MAČKE SPIJO OB VSAKEM ČASU,
SPIJO PONOČI IN SPIJO PODNEVI,
NA ČASOPISU, NA ULTRAPASU,
SPIJO NA DESNI IN TUDI NA LEVI.

SPIJO NA RAZNE MAČJE NAČINE:
PRSNINO IN HRBTNO, TREBUŠNO, REPATO.
VČASIH NA ŠKATLI OD VIOLINE,
VČASIH NA VRTU NEKJE MED SOLATO.

SPIJO NA PUHU, NA PERJU, NA ŽIMI,
SPIJO ZA PLOTOM, V COPATU, V OMARI,
SPIJO POLETI IN SPIJO POZIMI,
VČASIH CELO V MALI MAČJI KOŠARI.

MAČKAM SE TUDI SANJA, DA SPIJO
V MLEČNEM ZALIVU NA MAČJI OBALI.
KADAR NE SPIJO, SPLOH NE ŽIVIVO.
MAČKE SO NAJBOLJ ZASPANE ŽIVALI.

Stara ženica in golobčki

Spominjam se, kako me je mama vsako jutro zbudila in mi rekla: »V šolo moraš Andrejček, saj veš!«

Težko sem vstajal in vedno sem potožil: »Spet ta šola in tako zgodaj. Tako bi želel še spati.«

»Nič ne toži, kar hitro vstani in se obleci, drugače boš zamudil«, ješe dejala.

Moral sem vstati, se umiti in obleči. V kuhinji me je čakala mama z zajtrkom. Popil sem skodelico kave in še med potjo v šolo pojedel košček kruha z maslom. V predsobi me je ponavadi čakal še očka, ki me je spremljal v šolo.

»Pohiti,« mi je večkrat dejala, »ti boš zamudil šolo, jaz pa službo.«

In sva šla. Hitela sva po ulicah. Ni bilo časa za ogledovanje izložb, ali stavb in spomenikov, ki sva jih srečevala na poti. Toliko pa sem si le že izboril časa, da sva se, vsaj za trenutek, ustavila ob velikem vodnjaku, kjer je vsak dan, ob lepem in slabem vremenu, sedela stara ženica in krmila golobe. Bili so že tako udomačeni, da so ji sedali na glavo, na ramena in ji zobali zrnce kar iz rok. Ona jih je božala

in jim tiho govorila. Ure in ure bi jo bil gledal, da me ni vedno očka potegnil za roko in dejala: »Tak, pohitiva že. Zamudila bova.« In morala sva dalje.

Podoba te stare, dobre ženice se mi je tako globoko vtisnila v spomin, da se mi je večkrat prikazala tudi v sanjah. Videl sem jo, kako krmi golobe in kako ji leti sedajo na glavo in ji tako izkazujejo svojo hvaležnost.

Odločil sem se, da ji bom pomagal in da bom tudi sam nabavil hrano za golobe.

Nekega dne me očka ni čakal, da me pospremi v šolo. Moral je na službeno potovanje. Pa sem

izkoristil priložnost, odprl svoj hranilnik in vzel iz njega ves drobiž. Odhitel sem proti šoli. Pred vodnjakom sem se, kot vedno ustavil, a starke ni bilo na njenem starem mestu. Golobi so tvali sem in tja, a njihove dobrotnice ni bilo od nikoder.

Povprašal sem mimoidoče, pa mi niso utegnili niti odgovoriti. Šele neka ženica se je ustavila in mi povedala: »Umrla je, umrla. Prav gotovo so jo golobi dvignili v nebo in jo odnesli tja, odkoder ni povratka. Prav gotovo je niso pozabili, saj jih je imela tako rada.«

»Hotel sem ji pomagati in sem mislil kupiti nekaj hrane za golobe... sedaj pa je ni več...«

»Veš kaj, fantič, pa jih ti odslej krmi namesto nje. Prav gotovo ti bo hvaležna in mogoče se ti bo v

sanjah še kdaj oglasila in se ti zahvalila.«

Ubogal sem jo, kupil v bližnji trgovini zrnje in ga začel vsak dan nositi golobčkom. Tudi okrog mene so letali in zobali hrano, a na glavo in ramena mi niso sedali, kot tisti ženici.

Pa se mi je neko noč starka prikazala v sanjah. Videl sem jo tam daleč nekje v oblakih, ko mi je mahala z roko v pozdrav in zdelo se mi je, da se mi zahvaljuje.

»Hvala sinko, hvala. Izpolnil si mi največjo željo. Ti nisi pozabil mojih golobov. Hvaležni ti bodo in tudi jaz te ne bom pozabila.«

Držal sem oblubo. Golobi so bili nahranjeni, starka pa se mi je še večkrat prikazala v sanjah; vedno mi je pomahala in imel sem občutek, da je srečna.

Jože Petelin

AJATUTAJA

LE ZAKAJ?

AJATUTAJA

ZATO, KER SE

ZAKAJ SE OB

AJATUTAJA

AJATUTAJA

PREBERE ENAKO

RES HITRO ZASPI?

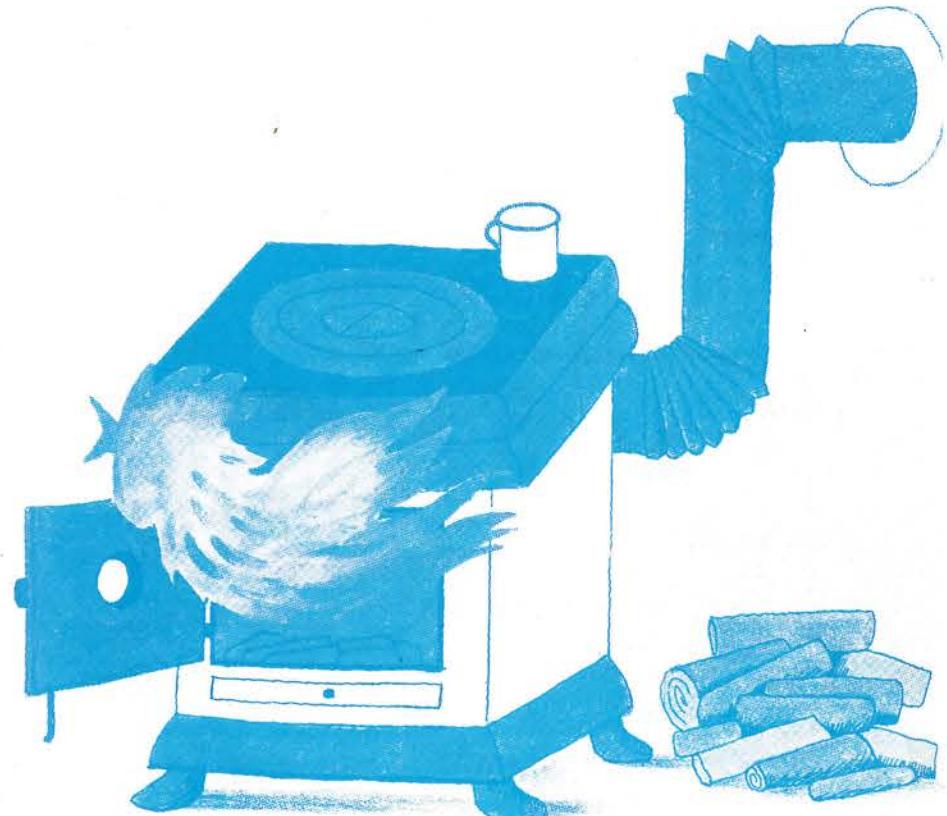
NAPREJ IN NAZAJ!

Janez Bitenc
Ilustr. Jelka Reichman

OGENJČEK

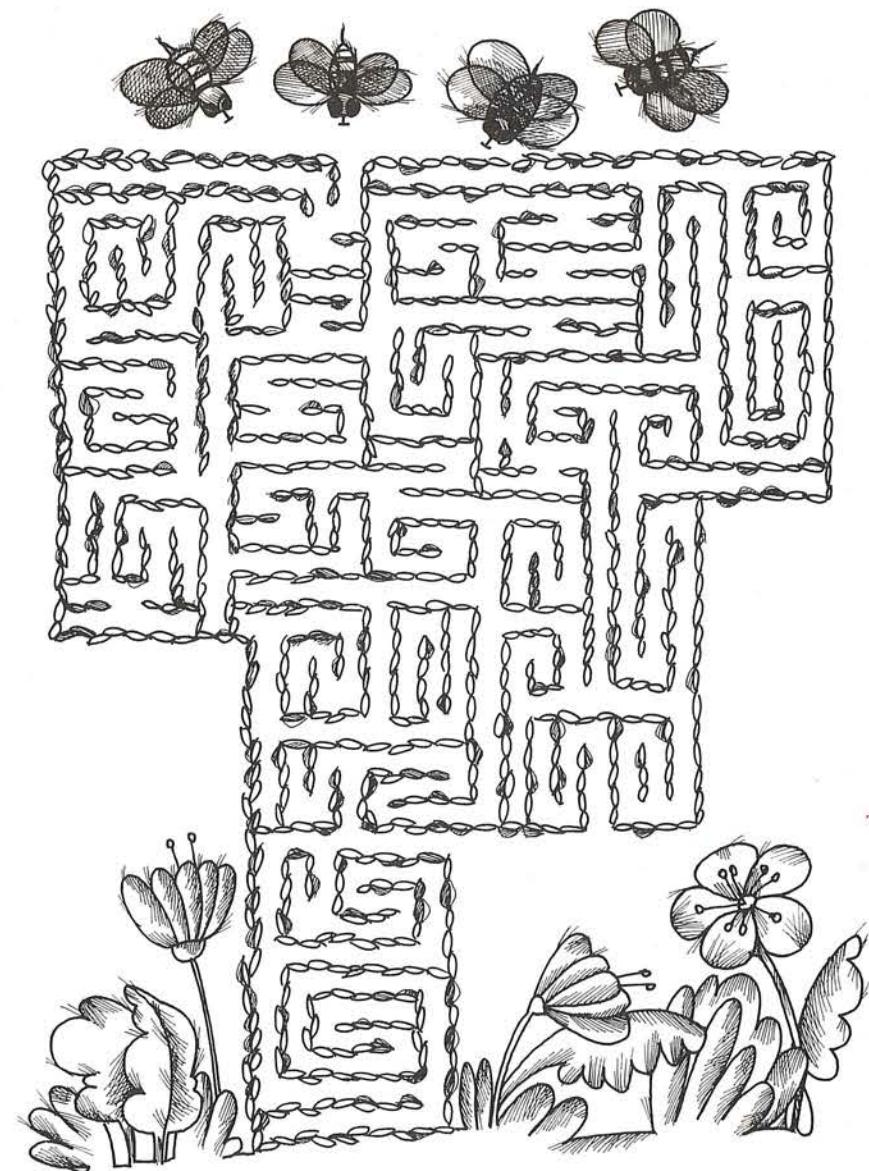

1. Kot pohleven petelinček ogenj v peči prasketa,
2. Če pa nam s peči u-i-de, zraste velik kakor zmaj,
greje, kuha, k sebi vabi, nas s toploto pocrklja.
ogenj bruha, iskre trosi, ne prikličeš ga nazaj.

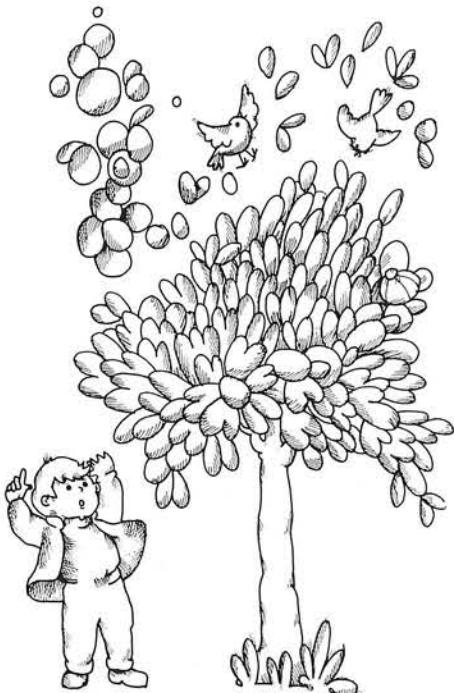

LABIRINT

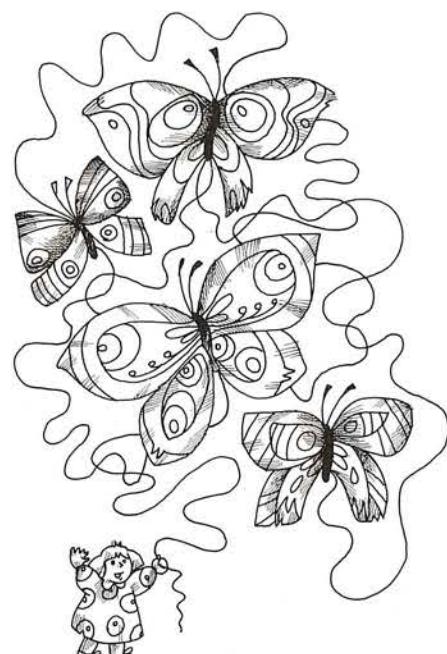

POMAGAJ ČEBELICAM DO CVETIC.

ČEPICA METULJI

KAM JE ODNESLA BURJA
TOMAŽEVO ČEPICO?

KATEREGA METULJA
VODI MOJCA?

REŠI RAČUN IN ZVEDEL BOŠ, KATERO ŠTEVILKO
ČEVLJA NOSI KOŠARKAŠ.

2. JAMARSKI KLUB »KRAŠKI KRTI« V GORICI — Spominska listina, ki so jo jamarji vzidali v temelje jamarske koče. Na njej so imena vseh članov, ki so opravili več kot 50 ur prostovoljnega dela. Vrstni red je sestavljen po številu opravljenih delovnih ur. Skupno so za gradnjo in ureditev dostopa porabili več kot 2500 ur dela.

4. JAMARSKI KLUB »KRAŠKI KRTI« V GORICI — Kraljica Krasa je zelo bogato zakapana jama. Njeni rovi so polni kapnikov najrazličnejših oblik, od običajnih stalagmitov in stalaktitov do obsežnih si-gastih kop, skorij, slapov in koralastih tvorb. Na sliki vidimo jamarja, ki se med prekrasnimi kapniki spušča v jamo.

6. JAMARSKI KLUB »KRAŠKI KRTI« V GORICI — Ko jamarji prodirajo v novo-odkrite jame, marsikdaj naletijo na ne-prehodne ožine, ki jih morajo umetno razširiti. Pri tem morajo nujno odbiti kapnike, sigasto skorjo, včasih tudi skalno dno. Na sliki vidimo del takih odbitkov, ki so bili razstavljeni na jamarski razstavi na Vrhu junija 1988. leta.

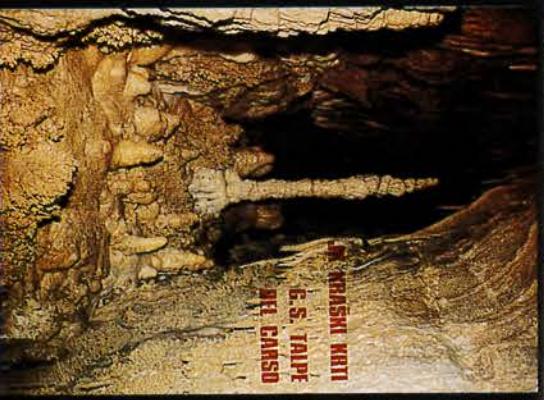
8. JAMARSKI KLUB »KRAŠKI KRTI« V GORICI — Ob priliku jamarske razstave na Vrhu leta 1988 so člani kluba predstavili knjigo, ki jo vidimo na sliki. S knjigo so hoteli proslaviti skoraj dvajset let delovanja in prispevati k boljšemu spoznavanju Krasa. Na naslovni strani je motiv iz Kraljice Krasa, ki nam kaže, kako bogato zakapana je ta jama.

1. JAMARSKI KLUB »KRAŠKI KRTI« V GORICI — Jamarski klub so ustanovili leta 1969 kot Jamarski odsek Slovenskega planinskega društva v Gorici. Leta 1972 so ga preimenovali v Jamarski klub »Kraški krti«. Jamarski dom na Vrhu, ki ga vidimo na sliki, so začeli graditi leta 1973 in ga otvorili 7. novembra 1974.

3. JAMARSKI KLUB »KRAŠKI KRTI« V GORICI — Vhod v kraljico Krasa, ki se odpira nekaj metrov od jamarskega doma. Kraljica Krasa je najlepša in najdaljsa jama na Doberdobskem Krasu. Dolga je 310 m in globoka 76 m. Odkrili so jo leta 1972.

5. JAMARSKI KLUB »KRAŠKI KRTI« V GORICI — Vhodi v notranjost krasa so običajno navpična brezna, na dnu katerih se nato začenjajo vodoravni rovi in večje ali manjše dvorane. Včasih so se v takih brezna spuščali po jeklenih lestvicah, kot jih vidimo na desni strani slike. Danes jamarji rabijo vrvi iz umetnih vlačen; nanje so pripeti s posebnimi vrvnimi zavorami.

7. JAMARSKI KLUB »KRAŠKI KRTI« V GORICI — Pri raziskovanju novih jam se včasih nasmehne jamarjem redka sreča. Poleg kapniškega bogastva lahko najdejo orodje in lončenino ljudi, ki so v prazgodovinski dobi prebivali v teh jamah. Najdejo pa lahko tudi ostanke živali, ki so nekoč živele na našem Krasu. Slika nam prikazuje čeljust, zobe in dele hrbitnice jamskega medveda.

2. GORICA IN ŠPORT — Stadion za atletiko na Rojcah. V tem stadionu je na voljo vse, kar je potrebno, da treniramo v atletiki. Na sliki vidimo progo za tek, zatreke in progo za skok v daljino. Večkrat se na teh progah vadijo tudi dijaki slovenskih šol v Gorici.

4. GORICA IN ŠPORT — Rekreativni center »La Subida«. V njem se lahko, le ne kaj kilometrov izven Gorice, odpočijemo, oziroma vadimo razne športe. Gostom so na voljo igrišča za tenis in manjši bazen, najbolj znana pa je jahalna šola.

6. GORICA IN ŠPORT — V Števerjanu je grof Formentini uredil izredno težko, evropsko priznano igrišče za golf. Celotna površina igrišča, ki je sestavljena iz številnih stez, se razvija med zanimimi števerjanskimi vinogradi.

8. GORICA IN ŠPORT — Največja »telovadnica« v Gorici je Soča, kjer lahko vadimo kajakaštvo. Vsako leto prikliče k Soči veliko število ljudi, še posebno mladih, ki počasi odkrivajo ta šport.

1. GORICA IN ŠPORT — Športna palača pri Podgori. V tej zgradbi se odvijajo vse košarkarske tekme goriške ekipe. Pred zgradbo je proga za kotalkanje.

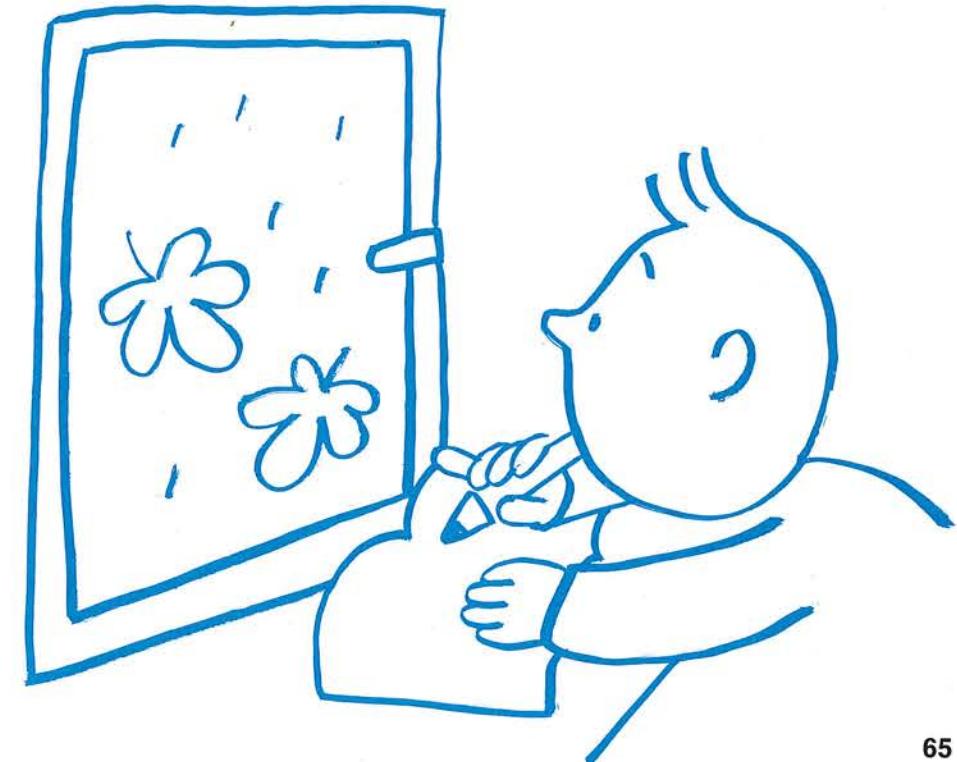
3. GORICA IN ŠPORT — Nogometno igrišče na Rojcah. Na tem igrišču redno trenira goriška ekipa Pro Gorizia. Poleg stadiona za atletiko in nogometnega igrišča spadajo v športni center Rojce še bazen, telovadnica in igrišča za tenis.

5. GORICA IN ŠPORT — Jahalna šola v Subidi nudi svojim gostom tečaje jahanja pod nadzorstvom učitelja ali daljše sprehode v naravo.

7. GORICA IN ŠPORT — Marsikje na Goriskem lahko vidimo tudi igrišča za tenis. Na sliki vidimo igrišča v Števerjanu, ki so na voljo ljubiteljem tega športa.

Jesenska balada

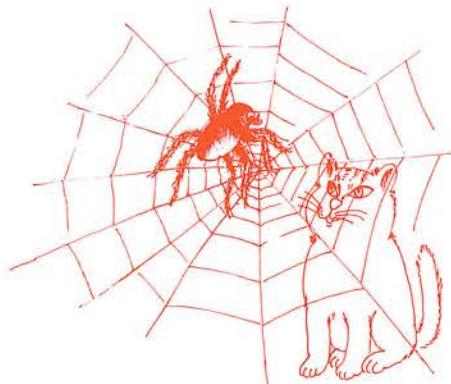
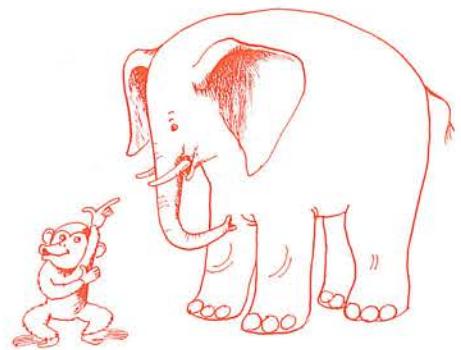
Temni oblaki so zagnili obzorje.
Nežno prši, tu in tam se suh list v vetru pozibava.
Mali Jure se muči z nalogami. Pol svinčnika je že pogrizel.
— Oh, kdaj bodo šele zimske počitnice, pomisli.
Zazre se skozi okno.
Pokrajina se je s sončnimi žarki pozlatila. Lep zimski večer potrka na duri.
Dan odide, srebrna luna se zasmeji z neba.
Jure spi in sanja o zimi. Hip za tem je že na morju. Na šolo še v sanjah ne pozabi.
Na tratah pa pojede škržati in črički.
Tiha in otožna jesenska noč.

TRI BASNI

Objestna opica se je ponorčevala iz dobrodušnega slona: »Hej, stari, stavim, da imaš najdaljši nos na svetu!«

»Priznam, da je dolg,« jo je zavrnil užaljeni slon, »še vedno pa je precej krajši od tvojega nesramnega jezika!«

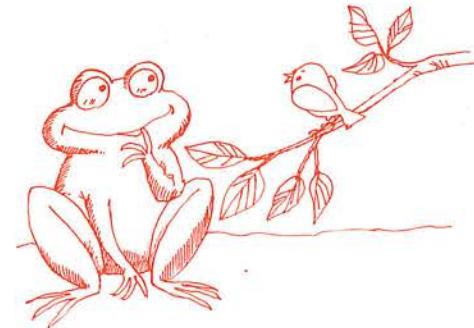

Pajek je pletel mrežo na skedenju. Mimo je pritekla mačka in se čudila: »Jej, jej, koliko srebrne niti porabiš; ali ne bi bilo bolje, ko bi z njo vsaj malo varčeval?«

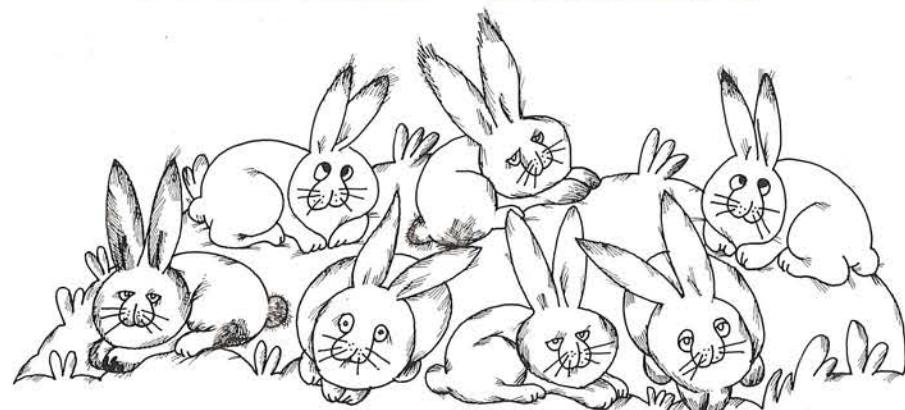
»Z nitjo ne smem varčevati,« je odvrnil presenečeni pajek. »Splesti moram dovolj močno mrežo, sicer bi mi vse muhe ušle. Tudi ti ne ujameš miši z mehkimi prstnimi blazinicami, marveč z ostrimi kremplji!«

Potepuški vrabec se je posmehoval mokri žabi: »Le kje si tičala vso zimo? Gotovo si se že jeseni do podplatov zarila v mastno blato in dremala vse do po-mladi.«

»Ne brigaj se zame, raje pometaj pred svojim pragom!« je bila jezna žaba. »Lastovke, slavca in škorca tudi ni bilo tu, pa njih nihče ni vprašal, kje in kako so prebili mrzlo zimo.«

ZAJČKI

SAMO DVA ZAJČKA STA ENAKA. KATERA DVA?

KAJ SE ZGODI ČE ŠOLSKI ZVONEC PONOČI PRAVANDE

Se vam je že kdaj primerilo, da ste zamudili pouk? Nič posebnega, kajne. Učiteljica vas je pisano pogledalo, in če se je to ponavljalo, je naročila, naj vam doma kupijo budilko.

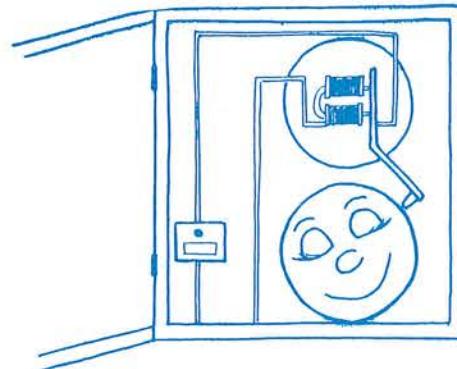
Vse kaj drugega pa je, če se to pripeti šolskemu zvoncu.

Le poslušajte:

Šolski zvonec je praznoval rojstni dan in povabil veliko prijateljev. Ko je zvečer na hodniku zavladal mir, ko so čistilke pospravile sesalnike in metle in končno zaklenile vhodna vrata, so zvонci priredili pravi direndaj. Peli in cingljali so do rane zore in šele tedaj pohiteli vsak v svojo šolo. Slavljenec je ostal sam, trikrat zazehal in se zgubil v sladek spanec.

Zgodaj zjutraj so začeli prihjeti v šolo ljudje: lepo po vrsti, kot je bila v tej šoli navada: najprej hišnik, pa kuharice, pa ravnatelj in tajnica, za njo še učiteljice in učitelji. Petnajst do osmih so se skozi glavna vrata usuli učenci.

Šolski zvonec pa je kar naprej mirni spal in sanjal o nočni zabavi. Ura na hodniku je veselo tik-takala in ni čakala nanj. Bila je

že osem. Potem se je urni kazalec pomaknil na pet čez osem, deset čez osem, joj - petnajst čez osem, o zvoncu pa še zmeraj ne duha ne sluha. Učenci v razredih, ki so čakali na pouk, so postali nemirni. A nekdo se je spomnil odrešilne misli:

- Fantje, danes ne bo pouka. Saj sploh ne zvoni. Vsi so se oprijeli njegovih besed in se v en glas drli:

- Prima, prima, bomba, danes ne bo pouka.

Usuli so se na hodnik, se privali, spotikali in kričali, da se je vse treslo. V zbornici so pred vratu stale učiteljice z razrednicami v rokah in čakale, da pozvoni. Pa nič. Ko so ugotovile, da šolski zvonec kar molči, jih je po-

padla prava panika. Presneta reč: vse načrte jim je pokvaril.

Tudi učitelji so postajali nestrni, zgrnili so se v gručo in modrovali.

- Ti šment ti, je menil prvi.

- Pravzaprav, pouk bi lahko imeli tudi brez zvonca, je dodal drugi.

- Nič novega, je pristavil tretji. Poznam šolo, kjer se učijo brez zvonca. Pa jim gre prav dobro v glavo.

- Kdo bi vedel, kdo bi vedel, kolegi. Tudi zvonec ima svoj čar in veljavvo, je dejal zadnji, ki se nikoli ni mogel navdušiti za kaj novega.

In so modrovali in čakali.

Še ravnatelja je zaskrbelo. Presedal se je na stolu, se sprechodil do okna in se spet usedel.

In tako je bil na vsej šoli samo eden, ki ga molk šolskega zvonca ni spravil s tira. Stric hišnik, seveda. O, on je natanko vedel, kako se tej stvari streže.

- Najbrž je naš zvonec ponoči rajal, zdaj ima pa težave, si je mislil.

Odprl je omarico z zvoncem.

- Glej ga, zlomka, šolski zvonec je brezskrbno drnjohal v svojem kotu. Stric hišnik ga je pocukal za žice, pregledal glasilke in mu namazal grlo.

Cin, cin, ciiiin, se je oglasilo, sprva hriпavo in zaspano, potem pa čisto in prodorno, da je učence kar odneslo v razred.

Cin, cin, cin cin, je cingljalo tudi učiteljicam. Preložile so raz-

rednico iz ene roke v drugo, se oddahnile in že odpeketale v razrede.

Cin, cin, ciin, je zamudnik klical učitelje, ki so z dolgimi koraki odkorakali v učilnice.

Oddahnil se je tudi ravnatelj. Kot vsako jutro je po zvonjenju stopil do okna in pogledal, koliko zaspanetov se še poganja proti šoli. Danes je bilo vse v redu. Nikogar več ni bilo na šolskem dvorišču. Vsi so hiteli nadoknaditi zamujeno, le stric hišnik se je zadovoljno muzal in si vihal brke.

- Pa sva jih, kaj! je mežikal z nagajivnimi očmi.

Pogledal je na uro in si dejal: Menda sem zdaj zasluzil kavo.

Stopil je dol h kuharicam in si naročil kar dvojno.

MAJHNI, TODA POMEMBNI...

Kdo ne ve, kaj je to gumb? Le malokomu pa je znano, da so si ljudje izdelovali gume že v sivi davnini, to je v prazgodovini človeštva - že pred 30.000 leti!

Ljudje izdelujejo gume iz najrazličnejših materialov: iz roževine, slonove kosti, biserne matice, usnja, koral, dragocenih kovin, barvnega stekla, porcelana, jantarja, gorskega kristala, medenine, eksotičnih lesov, galalita itd. Dandanašnji jih izdelujejo tudi iz plastičnih snovi. Posebnost so izdelani gumbi, napoljeni s plemenitimi smolami; takšni gumbi širijo okoli sebe omanen vonj.

Gumbi iz žlahtnih kovin in draguljev so najdražji. Znameniti francoski »kralj sonca« Ludvik XIV. je naročil, naj mu izdelajo gume iz diamantov, Napoleonovi maršali pa so na svojih uniformah nosili zelo velike pozlačene gume.

Nekateri gumbi so tudi lepo poslikani. S poslikovanjem gumbov sta se ukvarjala znamenita slikarja Picasso in Dali pa tudi mnogi drugi.

Jože Petelin

PIKA (.)

Svetovnoznan modni kreatorji posvečajo gumbom vsako sezono nemajhno pozornost. Gumbi so po obliki lahko okroglji, elipsasti, rombasti, kvadratni, pravokotni, ravni, vbočeni in izbočeni in imajo različno število luknjic. Značilne gume nosijo na svojih oblekah člani zelene bratovščine — lovci.

Z gumbi je povezano tudi malce vražje-verja: če sreča dimnikarja, se moraš prijeti za gumb na suknjiču. To ti bo prineslo srečo...

In še nekaj: gotovo ste že bili opazili, da imajo moški na svojih suknjičih in srajcach gume na desni strani, žene na svojih bluzah in jopicah pa na levi. Zakaj je to tako, nihče ne ve.

Nekateri ljudje gume tudi zbirajo. Začnite jih zbirati tudi vi! Do konca življenja vam ne bo zmanjkalo dela. Vsaka doba in vsaka dežela poznata namreč drugačne gume in vedno nastajajo novi in novi, kajti tudi na tem praktičnem področju človekovega dela njegova ustvarjalnost nima meja.

PIKA SE JE SKRILA
MED PRIJATELJICE PIKE:

.....
.....
.....
.....

OJEJ,
KDO BI JO LE NAŠEL,
KO MED NJIMI
NI RAZLIKE?!

HOJA PRIPOROČLJIVA VSAKDANJA TELESNA VAJA

Naše navade se zadnje čase korenito spreminjajo, žal večkrat nam samim v škodo. Preden smo izumili razna sredstva, kot so avtomobil, motorno kolo in ne nazadnje dvigalo, so bile naše noge edino sredstvo, s katerim smo se lahko premikali. Danes je hoje vse manj in mislimo, da smo glede tega v primerjavi s preteklostjo veliko na boljšem. A ni res tako. Hoja je vsakodnevna telesna vaja, ki jo moramo izvajati čim več, se zanj navdušiti in se ji posvetiti, da bomo imeli od tega korist in postali bolj

aktivni v tej telesni aktivnosti skozi vse življenske dobe.

Težko je opisati radost in občutke otroka, ki mu uspe narediti prve, pa čeprav opletajoče korake. Prav gotovo navdaja taka radost tudi odraslega človeka, ko po težki poškodbi, prestani bolezni ali zahtevni operaciji zapusti posteljo in se spet »postavi« na lastne noge. Kako pomembna je hoja, se praktično zavemo šele takrat, ko iz različnih vzrokov ne moremo več hoditi.

V vsakdanjem življenju danes vse premašo hodimo. Poleg tega, da preveč sedi-

Udeleženci pohoda od Boljunca do Bazovice, ki ga je konec oktobra priredilo Slovensko planinsko društvo v Trstu

mo v šoli kot doma pri opravljanju šolskih dolžnosti in gledanju televizije, se še prekomerno vozimo z avtobusom, avtom in poslužujemo se tudi dvigala v stanovanju, če ga imamo. Na kratko povedano, naše vsakdanje življenje postaja iz dneva v dan vse bolj lagodno in udobno. Takšno življenje pa prinaša precejšnje nevšečnosti, ki se v mladosti ne pokažejo, ampak šele potem v zrelejši dobi, kadar nam telesne moči pričenjajo prehitro pešati. Vse več je obolenj, kot so infarkti, živčni zlomi, pridobivanje na telesni teži, kapi in pešanje psi-

hofizičnih sposobnosti, da se moramo pogostoma zatekati k zdravniški pomoči.

Vse premalo časa si vzamemo za sprehode, ki nam jih ponuja okolica Trsta, da sploh ne govorimo o daljših izletih. Predvsem za mlade so primerni razni izleti in orientacijski pohodi, ki jih v sodelovanju večkrat prirejata Športna šola Trst in Slovensko planinsko društvo Trst z namenom, da se boste navdušili za to športno zvrst in za vaše boljše počutje.

Danilo Gorinšek

Ilustr. Marjeta Cvetko

KAJ PA JE?

»Kaj pa je?«
Zdaj se pesmica začne!
Pa vzemimo brž na muho
tole muho, muho suho!
»Pa nad muho!«
Muho žaba je ulovila!
»Pa nad žabo!«
Žaba v mlako je skočila!
»Pa nad mlako!«
Mlako sonce je popilo!
»Pa nad soncem!«
Sonce se je v meglo skrilo!
»Pa nad meglo!«
Meglo pa je veter spôdil!
»Pa nad veter!«

Kdo bi le za vetrom blodil?
Mi nad veter, to se reče:
polžek zajca naj doteče!
»Kaj pa zdaj?«
Ej, — zdaj pesmice je kraj...

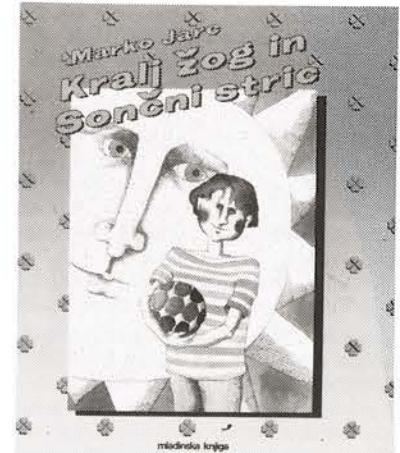
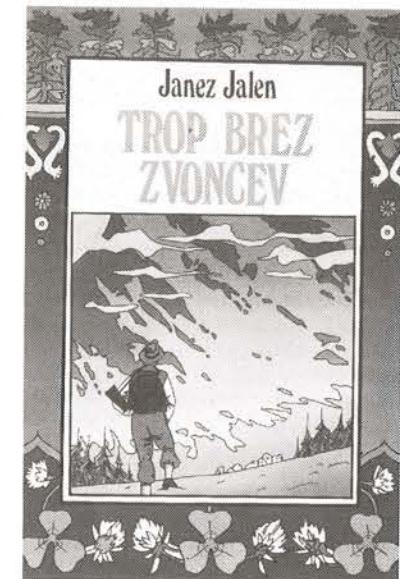
Marij Čuk

Dve knjigi domačih avtorjev

Tokrat bomo zapisali nekaj o dveh slovenskih pisateljih. Zakaj pa ne, ko prav oni oblikujejo naš jezik, ga spremenijo in razvijajo ter mu dajejo plemenite zvoke in barvo. Pravijo, da brez besednih umetnikov niti našega naroda ne bi bilo, in če bi kljub temu, da jih ne bi bilo, živel, bi bil naš jezik brez dvoma starinski in samo za zapęcek. Seveda, pisatelje je treba prebirati, le s tem bogatimo naš besedni zaklad in to je tudi pripomoček, da se lepše in razumljivejše sporazumemo.

Eden zelo branih slovenskih pisateljev je JANEZ JALEN. Ljubi ga predvsem mladina, saj ji je prirasel k srcu s svojimi lepimi in enostavnimi zgodbami, ki se jih iz šolskih klopi spominjam še v starosti. Pred kratkim je izšla njegova pričoved TROP BREZ ZVONCEV. Pričovednik in dramatik Janez Jalen, avtor Bobrov, Vozarjev, Cvetkove Cilke in priljubljenih ljudskih iger, je tudi Trop brez zvoncov spisal v svojem klenem jeziku, z izrednim posluhom za napeto zgodbo in dramatične situacije, tako da ne moremo in ne moremo ugasniti luči, dokler knjiga ni končno prebrana. Trop brez zvoncov je nedvomno ena njegovih pomembnejših knjig in ljubitelji prave in kakovostne ljudske povesti bodo radi segli po njej. Tako piše na ovitku knjige, ki jo toplo priporočam v branje.

MARKO JARC pa je sicer manj znan pisatelj, zato pa nič manj vreden pozornosti. Dosej se je s svojimi besedami občasno oglašal v Kurirku in Cicibanu. In kakor rastejo otroci, o katerih piše v svojih zgodbicah, tako je raslo tudi Jarčovo pisanje in pristalo v knjigi KRALJ ŽOG IN SONČNI STRIC. Glavna junaka teh sta Miha in Nina, brat in sestrica, ki preživljata prosti čas z igro, si želita v naravo in gojita ljubezen. Zgodbe so polne igrivosti in radoživosti, tako da pritegajo k branju otroke vseh starosti.

MOJ KLAVIR

Kadar pridem iz šole, pomalicam in grem igrat klavir. Zelo rad igram klavir. Igram kar eno uro in lepo. Kadar pride mama, ji kaj zaigram in je vesela. Potem grem igrat ven s prijatelji. Vračam se za večerjo in potem grem spati. Ponoči sanjam lepe sanje.

Goran Obad

3. r. COŠ »1. maj 1945«
ZGONIK

MOJE KOLO

Moje kolo je vedno čisto in bleščeče. Kolesarim vsak dan. Vozim se po stezah in po vasi. Včasih se peljem do Zgonika. Najprej vprašam mamico, če me pusti tako daleč. Kadar pridem iz šole, vzarem kolo in se peljem. Proti večeru se vrnem domov na večerjo.

Andrej Budin

3. r. COŠ »1. maj 1945«
ZGONIK

MOJA PSIČKA

Moja psička se imenuje Kimba. Kadar pridem iz šole domov, najprej čitam in se grem potem igrat s psičko. Kadar psička zagleda muco, se zapodi za njo. Zvečer hodim s psičko na sprehod. Psička je lepa, je rjava, bele in rdečaste barve.

Breda Businelli

3. r. COŠ »1. maj 1945«
ZGONIK

NA SPREHODU

Včeraj sem šla na sprehod s sošolci. Prišli pa smo do telovadnice in nismo šli dalje, ker je Mitja začel nagajati. Vrnili smo se in bili vsi žalostni. Ko smo prišli v šolo, nam je učiteljica ukazala, da moramo pisati.

Barbara Antonini

3. r. COŠ »1. maj 1945«
ZGONIK

MOJ VRT

Moj dom je lep. Pred domom je tudi velik vrt. Na vrtu je mnogo zelenjave. Imam tudi tri tople grede polne cvetov. Večkrat hodim na vrt, ker je tam mir. Poslušam čivkanje ptic. Tam tudi telovadim. Za mano prihaja mucek, potem pride še brat. Tam se igramo, dokler naju mama ne pokliče, da je večerja pripravljena. Po večerji malo čitam, preden grem spati pa položim mucko skozi okno na dvorišče. Pozdravim očeta in

mamo in grem v posteljo. Predno zaspim, molim.

Manuela Škrk
3. r. COŠ »1. maj 1945«
ZGONIK

MOJA MUCA

Imam muco. Imenuje se Bella. Zelo rada se plazi po trebuhi. Zjutraj pride na posteljo in zбудi mamo. Včasih se igra s psičkom. Mnogo pojè, kot prašiček. Kadar pletem, se igra z volno. Moja muca je zelo inteligentna in ima zelene oèi.

Irene Gilotta
3. r. COŠ »1. maj 1945«
ZGONIK

BOLECINE

Če me boli glava,
okrog èudna je narava.

Če udarim se v koleno,
stisniti si moram veno.

Če si zlomim roko,
povezati je treba z mavcem-moko.

Če me trebuhi ščipa,
je v bližini kakšna gripa.

Če pikne me komar,
je to srbeèa stvar.

Če me peče jezik,
je najbolje, da zaspim
in tako molèim
in ne pišem neumnih rim.

Jana Peçar
5. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

SPREHOD

Včeraj smo po kosilu šli na kratek sprehod. Najprej smo se napotili po asfaltirani cesti, nato smo zavili na stransko pot. Bil je lep dan. Trava je še zelena, grmovje

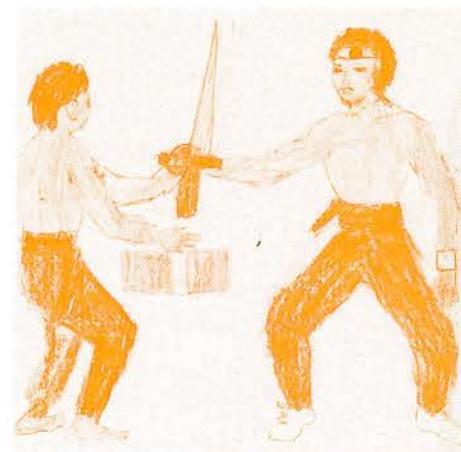
ruja je še rdeče, tu pa tam smo videli tudi poljsko cvetje. Pred nami je bil krasen razgled. Videli smo Opçine, zadaj pa Nanos. Moji prijatelji so že bili na Nanosu. Smo še v oktobru in morda pojdemo pred zimo še mi na Nanos.

Oglashalo se je ptice petje in nas prevzelo. Veseli trenutki so hitro minevali. Vraèali smo se v šolo in v razred. Zaèeli smo se uèiti, brati in ponavljati. Upam, da bo še lepo vreme in da bomo še šli na pouène sprehode po našem Krasu.

Matej Škerlj
3. r. COŠ »1. maj 1945«
ZGONIK

KARATE

Prišla je babica in mi je prinesla revijo o karateju. Zanima me karate, ker se tako branì pred napadi. Rad bi bil tako moèan kot Bruce Lee.

O karateju imam doma trinajst knjig. Z babico se rad pogovarjam o karateju. Vpisal sem se že v teèaj in upam, da se bom te veðchine dobro nauèil.

Miloš Pahor
2. r. OŠ »L. Butkoviè - Bratuž«
RENÈ

MOJ KONJ

Imam konja, ki se imenuje Mosè. Star je deset let, bele, èrne in sive barve in ima zelene oèi. Je zelo krotek in priden, kadar ga jaham. Kadar pridem k njemu, me vedno pozdravi in išče hrano. Konja imam na Opìnah.

Meni je konj zelo všeè, ker je zelo inteligentna žival. Njegove oèi so svetle in mi govorijo. Sreèna sem, da imam konja.

Zame so najlepši trenutki tedaj, ko ga jaham. Takrat se poèutim kot mala kraljica.

Irene Gilotta
3. r. COŠ »1. maj 1945«
ZGONIK

SPREHOD

Včeraj smo po kosilu šli na kratek sprehod. Hodili smo do telovadnice v Zgoniku. Od tam smo imeli lep razgled. Videli smo Prosek, Križ in hribe v daljavi. Sijalo je sonce, na nebu ni bilo niti oblaèka, pihljaj je lahek vetriè in povsod je bilo rdeče od ruja. Srce me je kar vriskalo od veselja.

Breda Businelli
3. r. COŠ »1. maj 1945«
ZGONIK

TRGATEV PRI NAS

Na Kontovelu je danes zelo malo vino-gradov. Veèina ljudi, ki ima vinograde, pridele le toliko grozdja, da ima vino le za svojo domaèo porabo. Zato je danes trgat evomejena le na posameznike in nima veè prazniènega znaèaja.

Nekoè je bil ves kontovelski hrib skoraj do morja posajen s trtami. Kontovelci so v stoletjih spremenili svoj breg iz strmega poboèja v paètne. Vino je bilo nekoè, poleg živine, eden glavnih virov družinskega dochodka. Nekoè se je celo dogajalo, da so se morali Kontovelci s silo braniti pred mestno stražo, ki jo je mestna uprava poslala v kontovelske vinograde, da jim poseka trte, češ da kontovelski vinogradniki delajo konkurenco mestnim trgovcem. Kontovelci pa so stražnike nagnali z vilami in gorjaèmi.

Pod Kontovelom in Prosekom so nekoè pridelovali znamenito vino »prosek«, ki je bilo zelo cenjeno, celo na Dunaju. Zaradi tega je bila v tistih časih trgat ev, tja do druge svetovne vojne velik praznik v vasi. Pri trgatvi so imeli otroci važno nalogu. Pobirali so jagode za trgaèi, ki so urno opravljali svoje delo... Grozje so nosili iz vino-grada v težkih brentah na ramenih po strmih poteh v klet, v velike lesene kadi, ki jim pri nas še danes pravijo »plavniki«. Če je bila poleg vinograda vozna pot, so grozje vozili domov na vozovih v èebrih.

Najveèje veselje trgaèev je bilo, ko je gospodinja prinesla malico: ovèji sir z Nanosa in pletenko vina. Veselje je bilo tudi opoldne, ko jim je prinesla kosilo. Po delu so zveèer mladi in stari po izdatni veèerji peli domaèe pesmi in se veselili.

TEGA MIKOLI NE DOVOLITE

**Učenci,
se radi učite
Da,
pravite,
Prav,
me veseli!
Pa mi povejte,
kaj se zgodi,
če se v besedi
črka spremeni?
Na primer
v besedi
ČAST,
ki nam vsem
veliko pomeni!
Glejte,
če bi vas kdaj
hotel kdo pretendati
in vam podtakniti
črko P,
bi bila to seveda
PAST.**

**Tega
nikoli ne dovolite!
Kajti
beseda ČAST
je beseda vrline,
ki mora ostati
vaša trajna last!
Taki
vedno ostanite!**

V tistih časih v kleteh ni bilo strojev, kot danes. Delo pri obdelavi grozdja v vino je bilo težje. Može so mastili grozdje z nogami, mošt so pretakali v manjše kadi, nato spet v veliko kad, dokler mošt ni prevrel. Šele nato so ga pretočilo v sode, iz katerih so ga prvič pretočili okrog sv. Martina, ko se je mošt spremenil v vino. V hrastovih sodih se je nato vino staralo do pomladni, ko so ga vinogradniki prodajali gostilničarjem in tako služili denar za preživljanje družine.

Peter Ferfila
5. r. OŠ PROSEK

V KRAŠKI MLEKARNI

Z učiteljico smo obiskali Kraško mlekarno. Ko smo vstopili, nas je sprejel gospod,

ki nam je z veseljem pripovedoval, kako je nastala mlekarna. Zgradili so jo leta 1970. Zatem smo stopili v delavnico, kjer izdelujejo sir. Ogledali smo si stroje in potem še oddelek, kjer močijo sir v slani vodi in ga potem tri dni sušijo. Ogledali smo si še klet, kjer sušijo sir kar 30 dni. Predno smo odšli, nam je uslužbenec dal pokusiti sir vrste Tabor in Malga. Zahvalili smo se, pozdravili gospoda in se vrnili v šolo. Bilo je zelo zanimivo.

Erika Milkovič
5. r. OŠ »A. Gradnik«
REPENTABOR

Ko se je pričel pouk, naše učiteljice ni bilo. V razred je prišla učiteljica Zora in z njo smo se lotili ročnega dela. S pirogra-

fom smo žgali stojala za cvetice, najprej dečki in potem deklice, ki so okrasile tudi svoje stolčke.

Po odmoru smo nekaj časa risali, potem pa je prišle naša učiteljica in nam povedala, da bomo obiskali Kraško mlekarno. Ker ni bilo šolabus, smo se odpravili peš po Glinci. V mlekarni so nas lepo sprejeli in nas popeljali v prostor, kjer delajo sir. Videl sem velike posode, v katere nalijejo mleko, ki ga potem grejejo in po raznih postopkih spremenijo v sir.

V mlečnem baru so nam dali pokusiti košček sira. Učiteljica pa nam je kupila osvežilno pijačo. Vrnili smo se v šolo po isti poti.

Erazem Mulič
5. r. OŠ »A. Gradnik«
REPENTABOR

Bili smo v Kraški mlekarni. Prijazen gospod nas je sprejel in nam vse povedal. Mlečni bar so odprli leta 1983, mlekarno pa so začeli graditi že leta 1970. Prej si lahko kupil sir v mlekarni, sedaj pa ga prodajajo v baru. Gospod nam je povedal, da pri izdelavi sira ne odvržejo nobenih ostankov. zadnji ostanek je sirovka, ki jo uporabljajo za rejo prašičev. Gospod nam je potem povedal, kako dajo sir v forme in ga pustijo tri dni, da ga osolijo, in trideset dni, da dozori. Gospod nam je povedal, da je v mlekarni šest nameščencev; sirar, pomagači, prodajalec in nameščenec, ko vozi sir v Trst. Povedal je tudi, da sir Tabor prodaja celo v Piemont, v Lombardijo in v Rim.

Potem so nas povabili na pokušnjo sira. V mlekarni je bilo lepo.

Edvin Braini
5. r. OŠ »A. Gradnik«
REPENTABOR

Obiskali smo Kraško mlekarno. V delavnici smo videli stroje, s katerimi izdelujejo sir. Videli smo prostor, kjer so močili sir v slani vodi, in prostor, kjer so ga sušili na leseni policah in zadobival obliko. V baru so nam dali sir za pokušnjo. V mlekarni je bilo zanimivo, zato smo se veseli vračali spet v šolo.

Martin Švagelj
5. r. OŠ »A. Gradnik«
REPENTABOR

ZANIMIV IZLET

Z avtobusom smo se peljali v Briške, kjer smo si ogledali Briško jamo. Jamo je izdolbel rokav reke Timave, ki na žalost ne teče več tam. Jama ima tri vhode in tri različne barve kamenin. Globoka je 107 metrov, široka pa 60. Sredi jame visita dve

velike cevi, s pomočjo katerih opravljajo izvedenci meritve o premikih zemeljske skorje. Ob ceveh je majhna zgradba, v kateri so potresomerne naprave. V jami je mnogo stalagmitov in stalaktitov različnih oblik. Tam je tudi razsvetljen netopir, simbol jamarjev. Do dna jame je kar 500 stopnic.

Sli smo potem v muzej, kjer smo si ogledali prerez Jame v Trebčah. Ogledali smo si ostanke pradavnih prebivalcev in zveri v kraških jamah. Tu so živelji levi, jeleni, bizoni, medvedi in tudi nosorogi. Potem smo si ogledali tudi opremo za jamarje in razno orodje.

Obisk v jami mi je bil všeč in tudi ogled muzeja. Rada bi si ogledala več jam, ker so mi zelo všeč kapniki. Po ogledu Jame in muzeja smo se peš vrnili na Prosek, ker smo zamudili avtobus.

Ilonika Rustia
4. r. OŠ PROSEK

Ko smo prišli v Briške, nas je vodilč spremjal v jamo. Povedal nam je, da je jama izdolbel rokav Timave, ki je potem spremenila svoj tok. V jami je polno stalaktitov in stalagmitov, ki zrastejo v dvajsetih letih po en milimeter. Največji stalaktit v Briški jami je dolg dvanajst metrov, največji stalagmit pa je visok približno štiri metre. Stalagmiti so v obliki krožnikov, stalaktiti pa so dolgi in v obliki osti. Nastajajo tako, da se na njih nabirajo raztopine kamenin, ki jih prinaša pronicača deževnica.

V muzeju smo videli slike živali, ki so nekoč živele na Krasu. Videli smo tudi podobo človeka, ki je prebival nekoč v teh krajih. Potem smo si ogledali tudi prerez Jame pri Trebčah, po kateri teče rokav reke Timave, ki se najbrž imenuje Labodnica.

Jadranka Križman
4. r. OŠ PROSEK

Obisk v Briški jami sta opisala tudi Sara Gruber in Alessio Štoka, oba učenca 4. razreda OŠ na Proseku, ki sta zelo podrobno opisala vse zanimivosti, ki sta jih že drugič gledala, ker sta bila tam že drugič. Na koncu jima je bil tudi ta drugi obisk zelo všeč.

SEJEMSKA RAZSTAVA V GROČANI

Prvi kmetijski praznik v Gročani je bil v znamenju sodelovanja med tremi vasmi: Gročano, Peskom in Drago.

Po maši sem šel na razstavo. Pobirali smo prispevke in razdeljevali program sejma. Pri tem smo se vrstili: Paolo, Roberto,

Po dolgem, skoraj živčnem čakanju, je končno priletel k vam Galeb. Vam je bila všeč prva, dvojna številka? Vaša pisemca mi potrujejo, da ste Galeba zelo veseli, da vas je kar presenetil s svojo pestrostjo in bogato vsebino in da ste ga zelo radi prebirali. Upam, da sem vas tudi tokrat razveselil in da ste se že zatopili v branje zanimivih zgodb in lepih pesmic.

Vsi pridni naročniki, ki ste poravnali letošnjo naročnino, pa imate poleg Galeba še dopisnico, ki vam daje pravico sodelovati pri bogatem nagradnem žrebanju. Letos bodo ob jubilejnem 35. letu Galeba nagrade res bogate. Poleg kolesa so na voljo alpske in tekaške smuči, zapestne ure, praktične torbe, razne igrice, knjige, majice in še kaj drugega.

Kaj pa morate vi storiti, da boste deležni kake lepe nagrade? Enostavno, takoj morate izpolniti dopisnico in jo poslati na moj

naslov. Ponavljam! Dopisnico izpolnite takoj in jo pošljite, da je ne boste kam zataknili in potem nanjo pozabili ter jo pošljali, ko bo že vse prepozno.

Vso srečo torej pri nagradnem žrebanju in mnogo prijetnih uric ob branju Galeba in reševanju nagradnih in navadnih ugank.

UREDNIK

Maksi, Viljam in jaz. Paolo in jaz sva si ogledala razstavo traktorjev, starega orodja in stare vozove. Stopila sva tudi na najlepši traktor znamke Zetor, ki je imel tudi radio. Na rastavi je bil tudi večji traktor, a je bil zaklenjen. Bil je znamke Landini. Ni imel radia, a bil je lepši. Poklicali so naju, zato sva se vrnila k delu.

Pozneje je nastopila godba iz Ricmanj, ki jo vodi Enjo Križanovski. Zvečer pa je igral ansambel Melody. Nekaj časa sem poslušal, potem pa sem šel domov.

Andrej Grahonja
4. r. OŠ Pesek

LEDENICE

Babica mi je pripovedovala, da je vsaka družina v Gročani imela kal in blizu kala ledenico. V kalu se je zbirala voda, ki je pozimi zmrznila in tako je nastal led. Led so ljudje spravljali v ledenico. Ledenica je bila od tri do štiri metre globoko skopana velika luknja v zemljo in pokrita z brinjem ali slamo. V ledenici so hranili led do poletja, ko so ga ponoči na vozovih peljali prodajat v Trst.

Barbara Gropajc
3. r. OŠ PESEK

PRI NAS NEKOČ

Ko je bila moja babica še otrok, je hodila v osnovno šolo v Krvavi potok. Krvavi po-

tok je spadal pod Italijo. V šolo so hodili peš in tam govorili in pisali v italijanskem jeziku, ker se je to dogajalo v času fašizma. Učitelji so učence tepli s šibo po prstih. K maši so zahajali v cerkev pri Sv. Tomažu.

V vasi je bilo precej drugače kot je danes. Hlše in hlevi so bili zidani iz kamenja. V hišah ni bilo vodne napeljave. Vodo so zajemali v vodnjakih. Ni bilo električnega toka, samo petroleijke, štedilniki in krušne peči. Stranišče je bilo na dvorišču. Ceste niso bile asfaltirane, niti avtobusa ni bilo. Ljudje so se bavili s kmetijstvom. Mleko so v vrčih nosili na glavi do Drage, nato so se peljali z vlakom v Trst, ali prevažali vrče na vozičku in hodili peš. Pozimi so spravljali v ledenice led, ki je nastajal v kalih in ga poleti prevažali na vozovih v Trst.

Danjal Kapun, 2. r.
Silvia Carboni in Andrej Grahonja
3. r. OŠ PESEK

Kmalu bo zapadel sneg. Vsi bomo veseli. Sankala se bom in smučala. Mama in očka mi dovolita, da grem s sankami do Briščkov. Mnogokrat očku in mamici ne povem, kam grem. Povem jima, ko se vrнем, da sem bila v Saležu, v Zgoniku ali v Briščkih. Kadar pridem domov, me že čaka kosičko. Popoldne pa se spet grem sankat.

Barbara Antonini
3. r. OŠ »1. maj 1945«
ZGONIK

UGANKE IN Zanke

kombinacijska križanka

					T	B	C

S pomočjo izpisane besede in črnih polj razporedi v lik vodoravno in navpično vse spodnje besede. Če jih boš vse pravilno razporedil, boš v svih poljih navpično lahko bral ime in vodoravno priimek naše odlične jadralte.

2 ČRKI: AD - AJ - AV - ČE - LO

3 ČRKI: ACE - ATA - COL - DAR - IKT - KIS - REK - URA

4 ČRKE: CAKA - DÔBA - EDIT - SVIT

5 ČRK: COKLA - NARIS - OLTAR - ORGAN - ORGLE - SLANG

6 ČRK: NIANSA - TURNER

9 ČRK: BELJAČANI- BRESCIANI - KOLOBAREC

osmosmerka (»puzzle«)

X	B	R	I	N	E	V	A
U	A	R	V	G	C	I	U
A	T	R	A	P	S	K	S
E	E	R	L	S	T	A	T
D	B	R	U	G	E	S	R
R	L	R	R	O	A	T	I
O	O	A	L	K	U	D	A
B	O	R	A	C	A	N	A

Po abecednem redu so imena raznih evropskih nogometnih društev pomešana v vseh osmih smereh (vodoravno, navpično, diagonalno naprej in nazaj). Ko boš uokviril vse, ti bo ostalo še devet črk, ki tvorijo ime še enega društva.

AUSTRIA   BRUGES

AVENIR   DUKLA

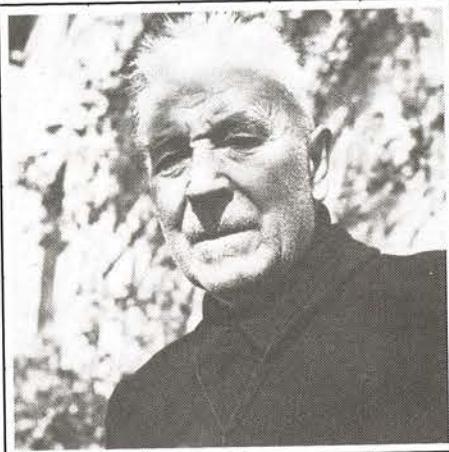
BORAC   IKAST

BORDEAUX   SPARTA

BORUSSIA   STEAUA

BRAGE   VALUR

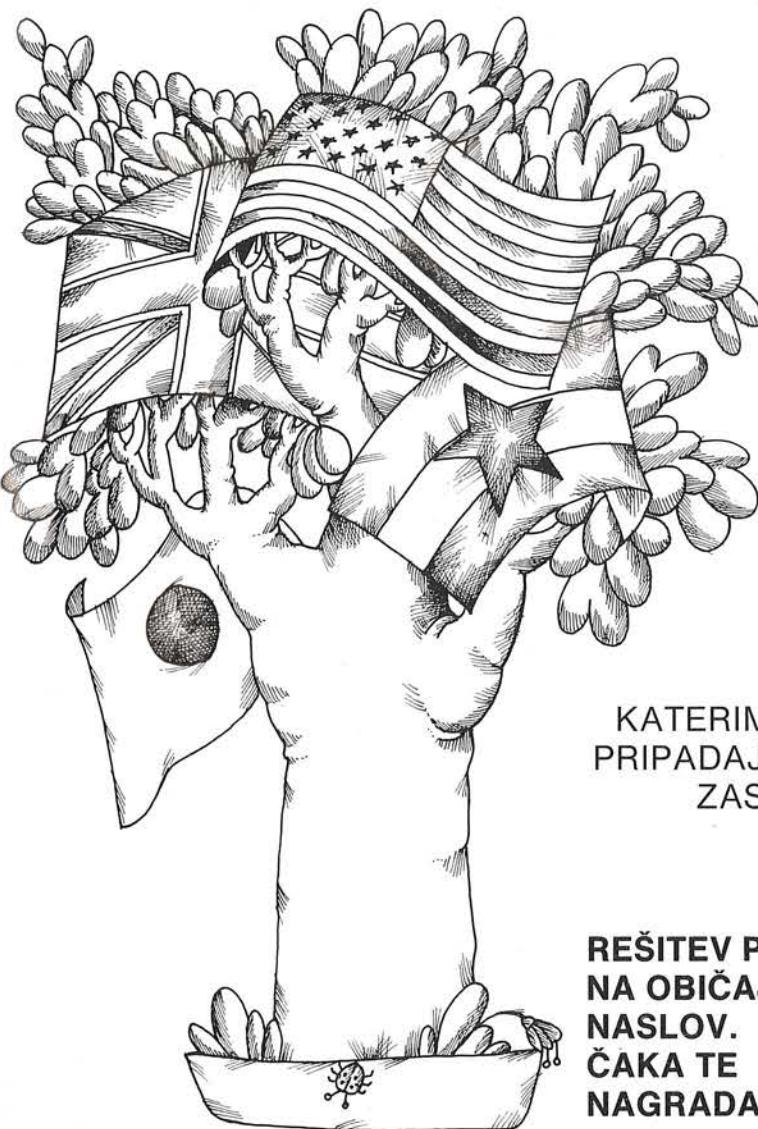
križanka

					SESTAVIL LAKO	BIVŠI JUG. BOKSAR (MATE)	AM. BAZA NATO PRI PORDENONU	MOŠKO IME	ZGONIŠKO ŠPORTNO DRUŠTVO
					UREJEN JAVNI NASAD				
					OBER				
					VIJUGA. OKLJUK				
					DRŽAVA V INDOKINI				
ITALIJA		PREBIVALCI ZDA	RAVNINA. VRŠINA	TATINSKA PTICA	OS. ZAIMEK				
ZAŠČITA PROTEKCIJA					JACOPONE DA..				
GRENKA PIJAČA					ŽITNI ROD	BERI REVIVO GALEB			
KORDILJERSKA DRŽAVA V ZDA						LEVI PRITOK RENA V ŠVICI			
JV. DEL BALKAŃSKEGA POLOTOKA							PORTUGALSKA		
ITA... KRAVANJA					ŠAH. FIGURA		IT. SP. SMUČ. SREDIŠČE		
IVAN ČAMPĀ		KAMBODŽA. JAPONSKA	PLEMIŠKI NASLOV						
NAKOVALO. KOVÁSKO DRODOJE			FIGURA						
PRODAJALNA KNJIG					AVSTRALIA BELGIJA	ŠPANIJA, ZRN			
OLBRACHT IVAN		NAOČARKA				ROBERT REDFORD			
							GALEB JE TVOJA REVIVA		

Vera Poljšak
Ilustr. Magda Tavčar

ZASTAVE

KATERIM DRŽAVAM
PRIPADAJO NARISANE
ZASTAVE?

REŠITEV POŠLJI
NA OBIČAJNI
NASLOV.
ČAKA TE
NAGRADA

**Rešitve ugank pošljite čimprej na uredništvo Galeba: Lojze Abram,
Ulica G. Amendola 12 - 34134 Trst.**

REŠITVE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Kombinacijska križanka. Dota - kes - oralo - Ada - biret - Nik - eseist - rt - Ararat - dar - Atila - Ono - lider - boj - Oran. Rešitev = Doberdob.

5x5. 1. lik: prask - renta - Anton - stoli - Kanin; 2. lik: dokaz - ovata - Karel - Atene - zalet; 3. lik: pomol - obare - Marko - orkan - Leone; 4. lik: komik - omara - Matej - Irena - kajak; 5. lik: kavči - Ariel - Vinko - čekan - Ilona.

Slikovna križanka. Pamir - amaro - letak - l - arena - garači - ogorek - KB - grbi - Amor - Rossi - are - uno - rarog - Don Kihot - E. M. - unikat - Ni - baloni. Na sliki = Igo Gruden.

REŠITVE SO POSLALI: David Ciacchi, Damijan Gregori, Andrej Ban, 4. in 5. r. OŠ »P. Trubar« - BAZOVICA. Elena Murenec, Federico Pellegrin, 5. r. OŠ VRH. Selma Kralj, 5. r. OŠ »F. Bevk« - OPČINE. Danjel Kapun, Roberto Longo, Barbara Gropajc, Marko Kariš, Andrej Grahonja, Silvia Carboni, 2. in 3. r. OŠ PESEK. Alenka Pertot, Devan Jagodic, Martin Turk, Ivana Legovini, Robert Scerni, Andrej Kapor, 5. r. OŠ »F. Saleški Finžgar« - BARKOVLJE. Valentina Bernetič, 4. r. COŠ »I. Trinko Zamejski« - RICMANJE. Tjaša Gruden, 5. r. OŠ »J. Ribičič« - SV. JAKOB. Uroš Grilanc, 3. r. OŠ »A. Gradnik« - REPENTABOR. Milena Cossutta, 3. r. OŠ »A. Sirk« - KRIŽ. Joži Štravs, 4. r. OŠ DVOR pri ŽUŽEMBERKU. Mojca Štranj, OŠ DOBERNIČ. Borut Žerjal, Igor Ota, Eva Žerjal, Alessandro Gigante, Samoa Mauro, Patrick Curman, Irina Družina, Christian Slavec, Peter Metlika, Sandy Sancin, Daniel Zeriali, 4. r. COŠ »F. Venturini« - BOLJUNEC. Goran Čuk, 5. r. OŠ »P. Voranc« - DOLINA. Bojan Živec, 4. r. OŠ BORŠT.

NAGRADA DOBIJO: Valentina Bernetič, 4. r. COŠ »I. Trinko Zamejski« - RICMANJE. Damijan Gregori, 4. r. OŠ »P. Trubar« - BAZOVICA. Barbara Gropajc, 3. r. OŠ PESEK. Martin Turk, 5. r. OŠ »F. Saleški Finžgar« - BARKOVLJE. Milena Cossutta, 3. r. OŠ »A. Sirk« - Križ.

VSOTA IN RAZLIKA: 252 + 217 = 469; 756 — 631 = 125.

NAGRADO DOBI: Elena Murenec, 5. r. OŠ VRH.

Mesečnik (10 številk) — Izdaja: Založništvo tržaškega tiska, Trst — Glavni in odgovorni urednik: Lojze Abram — Uredništvo: Ul. G. Amendola 12, 34134 Trst, tel. 415534 — Uprava, fotostavek in ekspedit: Ul. dei Montecchi 6, 34137 Trst, tel. 7796600, 7796610 — Tisk: Graphart, Ul. D. Rossetti 14, 34126 Trst, tel. 772151 — Posamezna številka: 2.500 lir, dvojna: 3.000 lir, naročnina: 15.000 lir

Galeb je registriran na sodišču v Trstu pod št. 158 od 3. maja 1954

Galeb je včlanjen v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana)

